

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Micrologvs|| De Ecclesiasticis|| Observationibvs.||

Bernoldus <Constantiensis>

Antverpiæ, 1565

25. De æstuali leiunio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63426](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63426)

fia ieiunia quatuor temporum in ordina-
 tione obseruare decreuerit, hocque alijs
 quoque ecclesijs ita obseruandum pro-
 mulgauerit. Ergo absque omni dubio
 5 obseruare debemus, vnde tam certa præ-
 cepta & exempla sanctorum patrū Apo-
 stolica auctoritate prædicatorū sufficien-
 ter habemus; præsertim cum & facilius
 obseruetur, quod prouida antiquitas &
 10 auctoritas instituit, quam quod inconsi-
 derata nouitas & infirmitas adinuenit.
 Nulli enim dubium est, quin facilius sit
 omni anno idem ieiunium Martij in ea-
 de hebdomada cum eisdem officijs inconfu-
 15 se celebrare, quam de hebdomada in heb-
 domadam non sine confusione officiorū,
 vt multi solent, illud annuatim mutare.

De Ieiunio Aestuali,

CAP. XXV.

20 GREGORIUS papa septimus Apo-
 stolicae sedi præsidens constituit, vt Aesti-
 uale ieiunium infra octauam Pêtecosten
 annuatim celebretur. Quod quidem sa-
 25 pientioribus reuerentia sedis Apostolicæ
 facile persuasit; simplicioribus autē non-
 nulla dubitatio super huius statuti pro-
 mul-

Ieiunium aesti-
 uale celebrandū
 infra Octauas
 Pentecosten.

Mogontinum
prouinciale cō-
cilium tempo-
re Henrici secū-
di, Can. 3.

mulgatione remansit. Nam non parum à
consuetudine eorum discrepat, quam à
quibusdam scriptis nō adeo authenticis
mutauerunt, id est, à Mogontiacensi cō-
cilio tempore Henrici secundi Imperato-
ris factō, hoc enim hanc regulam ieiunij
quatuor temporum præfixit, vt in prima
quarta feria Martij, in secunda Iunij, in
tertia Septembris omni anno ieiunetur.
Præterea & hoc attendunt quod in qui-
busdam sacramentarijs inueniunt, quod
& in primo sabbatho Martij, in secundo
Iunij, in tertio Septembris, ieiunare de-
beamus. Illo etiam nō minùs obseruato,
vt de vno sabbatho 12. lectionum vsque
in aliud, iuxta Amalarium quatuordecim
hebdomadæ computentur. Si igitur, in-
quiunt, iuxta statutum domini Apostoli-
ci infra pentecosten annuatim ieiunaue-
ris, non semper secundum quartā feriam,
vel secundum sabbathum Iunij obserua-
re poteris. Sed cur more Phariseorum li-
quamus culicē glutientes camelū? Cur,
inquam, huiusmodi scripta præuaricari
plus vereamur, quàm sedis Apostolicæ
decretum, præsertim cum ob eorum ad-
inuicē repugnātiā se obseruare nō per-
mit-

mittant. Si enim iuxta Mogontiacense
 Conciliū in prima quarta feria Martij, in
 secūda Iunij, in tertia Septembris omni
 anno ieiunatur, primum sabbatum Mar-
 5 tij, secundum Iunij, tertium Septembris
 annuatim obseruare nequibis, nec iuxta
 Amalarium quatuordecim hebdomadas
 eisdem ieiunijs internumerare valebis,
 quod illum non latebit quicumque dili-
 10 genter interiacentes hebdomadas singu-
 lis annis dinumerabit. Nūquam sanè hu-
 iusmodi regulæ simul obseruari poterūt,
 nisi eo anno, cū Kalēdæ Septembris in
 tertia vel in quarta feria occurrūt. Sed in
 15 hac causa Amalarius notandus est, qui nō
 tam aliquam consuetudinem instituere,
 quā de instituta cōpetentem aliquam
 figuram elicere cōsuevit. Cur autem ista
 replicamus, cū etiam si prædictæ regu-
 20 læ sibi annuatim cōuenirent, auctoritati
 tamen sedis Apostolicæ nullatenus præ-
 iudicare possent, cui omnes per omnia
 absque omni hasitatione debemus obe-
 25 dientiam, si eius statuta potius iudi-
 care quā implere curamus. Hoc est pri-
 uilegiū obedientiæ, de sententia sui præ-
 cepto-

ceptoris nõ iudicare, in ijs dütaxat rebus
 quas Canonicis scripturis cõtraire non vi-
 demus, imò statim exequi, quod iubent.
 Nam quicũque facere noluerit, nisi quod
 prius sua ratione probauerit esse facien-
 dum, non tam præceptori suo, quàm pro-
 priæ voluntatis arbitrio satisfecisse iudi-
 cabitur. Hanc ergo puram obedientiam,
 cùm omnibus spiritualibus nostris præce-
 ptoribus certissimè debeamus, maximè
 tamen Apostolicæ sedi ex intimo corde
 debemus: quæ totius Christianæ religio-
 nis caput est & origo. Sed quia hæc ratio
 simplicioribus fortasse nõ sufficit, operæ-
 precium videtur de superiori statuto la-
 tius tractare, & quàm rationale, quàm ca-
 nonicum, quippe sanctis patribus quàm
 consonum reperiatur, elucidare. Beatif-
 simus Leo papa primus in ordine quadra-
 gesimus septimus, cuius auctoritate con-
 gregatum & confirmatũ est secũdũ Cal-
 chedonense Concilium in libro sermo-
 num, quarti mensis Ieiunium, non nisi
 hebdomada Pentecostes celebrandũ esse
 denunciauit. Nec hoc tantum in vno ser-
 mone, sed in pluribus, quos de Pẽtecoste
 in diuersis annis fecisse legitur; quod illũ
 subter-

Quarti mensis
 ieiunium cele-
 brandũ in heb-
 domada Pente-
 costes.

subterfugere nõ poterit, quicumque eun-
 de librũ diligẽter perlegerit. Ibi enim eui-
 dentissimẽ docebitur ex Apostolica tra-
 ditione huius ieiunij obseruantiam de-
 scẽdere; nec diuersam, sed continuã post
 5 diem Pentecostes celebrari debere. Sed
 ne aliquis eum hoc de quadragesimali ie-
 iunio, quod post Pentecosten agitur; non
 de ieiunio quarti mensis præcepisse puta-
 10 ret, subsequenter decernendo admonet,
 vt infra eandem hebdomadam quarta &
 quinta feria ieiunetur, & in sabbatho a-
 pud sanctum Petrum vigiliã celebren-
 tur. quem denunciationis modum penẽ
 15 in omnibus suis sermonibus obtinuit, cũ
 ieiunia quatuor temporum denunciaret.
 Nam illa quadragesima post Pẽtecosten
 non omnibus vt ieiunium, sed folis pœni-
 20 tentibus obseruanda imponitur. Nec in
 hoc tãtũ triduo infra Pentecosten, sed
 in omnibus triduis, vel etiam diebus sex
 hebdomadarum custodiri iubetur. Præ-
 terea idem vir Apostolicus in sermone
 De ieiunio septimi mẽsis: Ieiunium, in-
 25 quit, vernum in quadragesima, Æstiuum
 in Pẽtecoste, Autumnale in septimo mẽ-
 se celebremus. Vbi euidentissimẽ indica-
 uit,

uit, ieiunium quarti mensis non nisi in hebdomada Pentecostes esse celebrandum. Si enim istud in Iunio mense sicut Autumnale in Septembri, semper ieiunandum decerneretur, non minus Iunium quam Septembrem nominare posset. Ergo iuxta sententiam huius Apostolici, sicut Autumnale semper in Septembri, ita æstiuum in Pentecoste semper debemus celebrare. Sanctus quoque Gregorius Papa primus, à quo omnia ecclesiastica officia penè habemus, beato Leoni optimè concordat, qui & in sacramentario & in diurnali Antiphonario, eidem ieiunio nullas orationes vel cātus affcribit, nisi infra Pentecosten dicēdos. Liber etiam Comitis siue Lectionarius, quem sanctus Hieronymus compaginavit, eidem ieiunio lectiones ad festiuitatē Spiritus sancti pertinentes attribuit. Sicut autem ieiunium Decembris de aduentu Domini, & ieiunium Martij de quadragesima, sua mutuauerunt officia: sic etiam illorum mensium ieiunia nunquam alio tempore celebrantur, nisi eo ipso, vnde & officium habere vidētur. Denique ieiunium Martij, & ante statutū nostri Papæ Gregorij cum

Liber Comitis
siue Lectionarius
D. Hieron.

cum aliquando ante quinquagesimam iux-
 ta Mogontiacense Concilium eueniret,
 propter quadragesimam tamen officium
 usque in quadragesimam differebatur. In-
 5 congruum enim esset, ut eiusdem ieiunij
 lectiones specialiter quadragesimam in-
 timantes & orationes super populum, ex-
 tra quadragesimam dicerentur. Eadem
 ratione & aestiuum ieiunium infra Pente-
 10 costen obseruamus competenter, propter
 officia de eadem solennitate mutuata.

Qui enim illud extra Pentecosten obser-
 uant, magnam officiorum confusionem
 faciunt, cum quadragesimales cantus &
 15 orationes lectionibus de Pentecoste asso-
 cient. Concordiam quippe officiorum penitus
 dissipant, quam sancti patres maximè in
 huiusmodi officijs obtinere studebant, &
 cum extra Pentecosten de hoc ieiunio nul-
 20 lum iuueniant officium, ipsi sibi officia
 componere, imo Iunio potius quam Maio Locus obscu-
 rus.
 ascriptum malunt reperire, quamuis
 iuxta superiorem tractatum in Maio sa-
 pius celebretur. Ipsa enim Pentecoste
 25 cum qua hoc ieiunium semper obserua-
 tur, in Maio saepius quam in Iunio cele-
 bratur, quæ tamen mixta computatione

E 5 Luna

Lunę Iunio semper ascribitur. Nam hoc festū sicut & Pascha, non iuxta rationem mensium, sed Lunationū annuatim obseruatur. Et illud quidem Aprili, hoc autem Iunio, propter obseruationē Lunationum eorundem mensium semper ascribuntur; quamuis eosdem mēses multotiens anticipent, sicut & ipsę Lunationes. Eadem igitur ratione & hoc ieiuniū Iunio ascribimus, quod & cum Pentecoste sub eadē Lunatione annuatim obseruare debemus. Hoc sane ieiuniū semper Lunationem Iunij, sępē etiam & Kalendaria eius obseruat, nunquam autem Lunationem Maij, nec semper Kalendaria eius attingit. Semper utique aut Kalendaria, aut Lunationē Iunij possidet. Maij autem sępenumero nec Kalendaria, nec Lunationem obtinet. Quare & Iunio competentius articulatur, quem nunquam dimittit, quā Maio quem multotiens omnino prætermittit. Ista igitur rationes quicumque deposito contentionis studio fideliter considerare uolueris, proculdubio Dominum Apostolum cum de ieiunio verno siue æstiuo, nō tam suum quā sanctorum patrum statutū insti-

instituisse iudicabit, & idē ipsum authenticis rationibus confirmatum generaliter obseruandum esse non dubitabit.

5 *De Autumnali ieiunio, CAP. XXVI.*

IEIUNIUM Autumnale iuxta statuta sanctorum patrum Leonis, Gelasij & reliquorum in 7. mense debemus celebrare, quod tamen nec institutio officiorum, nec suppositio vacantis Dominicæ, nec statuta sanctorum patrum, alicui septimanæ tam specialiter, vt reliqua Ieiunia videntur assignasse. Est autem ecclesiastica consuetudo vt in tertio sabbatho Septembris ieiunetur, quæ vtique cōsuetudo & nobis debet sufficere, præsertim cum Apostolicis institutis nusquam videatur contraire.

In tertio Sabbatho Septembris. 4. temporū ieiunium Autumnale.

20 *De Hyemali ieiunio, CAP. XXVII.*

IEIUNIUM Hyemale iuxta traditionem sanctæ Romanæ ecclesiæ, semper in tertia hebdomada de Aduētu Domini debet celebrari: sicut & sancti patres instituerūt, qui eiusdem ieiunij officia eidem hebdomadæ indiderunt, & sequentem Dominicam vacantem vocauerunt. nec ad

In tertia hebdomada Aduētus ieiunium Hyemale.